

Nro. 2.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsten, Kedden Juliusnak 6. ik napján
1802-ik esztendőben.*

Frantzia Respublika.

A' Párisi Érsek Jun. 20. dikán a' Konzulok' palotájában nagy misét izolgáltatott, mellyen mind a' három Konzulok jelen vóltak. Mingyár az Evangélium után, a' Párisban lévő Romai Kárdinális Legátus mint Maylandi Érsek, továbbá a' Bordeaux béli Érsek, és 6 Püspökök, tették le a' hűségnek hitét az Első Konzul kezébe.

A' Német Birodalom béli pótolások állapotját illető Egygyezést, Külső Minister Talleyrand és azok az idegen Ministerek, a' kik az ezen pótolásokat illető udvaroktól Párisba küldetteve vannak, itten, Jun. 4. dikén aláírták.

B

A' *St. Cloudi* Kastély az Első Konzul béfogadására, Augustus elején készen leljen. A' más két Konzulok számára a' *Meudoni* és *Belle-vüi* Kastélyok készíttetnek. — Az Első Konzul csak a' testvérihez Józsefhez utazott vala el, mint irtuk, *Morfontainbe*: már vizfira érkezett *Malmaisonba*.

Státus - Tanácsos *Röderer* nagy szorgalmatossan dolgozik azon plánumon, a' mely szerént a' Konstituzzióban, ha a' Törvényhozó Gyűlésnek helybehagyása is hozzá járuland, némely változások fognak esni. — Jun. 19 - dikén éjjeli 11 órakor az Első Konzul léra ülén, csak egy Adjutántól és szolgától kísértetvén, ki ment a' külső dolgokra ügyelő Minister *Talleyrand* falusi jofzágába *Neuvillebe*, a' hol reggelt 2 óráig dolgoztak egygyütt bé zárkozva.

Jul. 14 - diki igen fényes pompával fog itt most is meg innepeltetni. Minden Országos vezérekhez parantsolat küldetett széljel az országba, hogy ezen innep napra Párisba jöjjenek. Hasonló képpen minden Regementből, az Oberstertől fogva a' köz emberig bé foglalva, minden féle rangból egy - egy embernek kell akkorra Párisban meg jelenni. Gondolják, hogy ekkór fog a' Bonaparte hótig való Konzulsága ki hirdettetni. —

Több Departamentomokban ki öltötték már az új Püspökök buzgó törekedéssük által azt a' gyűlölséget, a' mely a' meg esküd't és meg nem esküd't Papok között mind ez idcig nagy mérsékben uralkodott. Még a' más vallás bélielkhez is nagy mérséklettséggel viselik magokat ezek az új Püspökök; a' mely mérséklettséget minnyajoknak újontan szivekre is kötötte hathatossan az Országlószék, olyan útastás mellett, hogy az olyan Papokra, a' kik egyenetlenséget akarnának gerjeltetni, és a' más vallásnak el-

len való ellenségeskedésnek princzipiumait hirdetnék, szemes vigyázattal legyenek. — Úr napján az ide való templomokban is proceffiók tartattak, és reménség van, hogy jövendőben kün is meg fognak a' bútsujárások engedtetni.

Nagy Britannia.

A' *Jamaika* szige'éről Május 15 - dikén indúlt levelek erőstük, hogy minckelőtte *Toussaint* és az ő Generális társai magokat a' *Lecterc* teregének meg adták volna, azt kívánták, 's meg is nyerték, hogy a' *St. Domingó* szigetén lévő minden Feketék szabadokká legyenek, és az ő rabszolgaságok egészizen meg szunnyék. Ugyvelik némelyek, hogy *S. Domingónak* mivelletese ezentúl rabizolgák által fog próbáltatni.

Azt az emberiséggel egészen ellenkező, és a' tsupa meg rögzött képzeldésen fundálódó, 's az Anglus törvények izerént még mind ez ideig büntetetlenül meg engedtetett, szokás, hogy valamelly házas ember a' feleségének nyakába egy kötelet vetvén, a' közönséges vásárra ki vihesse, 's el adhassa, némely *Egyiptomból* haza érkezett katonák, *Manschesterben*, nem rég ismét meg újították; és halznokra fordították. — Az Anglus törvények kétség kívül csak azért nézik ezen *barbarus* világha illő szokást mind ez ideig halgatással, hogy még eddig senki nem panaszolt forma izerént való módon ellene.

A' *Berkeley* Hertzezné nevezett alatt egy idő óta Londonban tartózkodó, Német Birodalombéli *Ansbachi* Márkgrófné, a' maga pompás palotájában gyakorta házi magános komediákat ad, a' mellyekben maga is fő személyt játszik.

Közelébről ismét 18 *Irlándus* születésű Státusbünösöket küldött által az Országlószék *Hamburgba*, még a' révolúciós idő béli bűneikért,

olyan rendelés mellett, mint néhány hónapoknak előtte az isméretes *Napper Tandyt* Frantzia országba által küldötte, hogy egész szabadságban ugyan, hanem házajokon kívül éljenek. Minnyájan Élzaki Amérikába fognak el evezni.

A' Frantzia Királyi véiből való Hertzzegeknek mostani állapotjokról és tartózkodással helyéről ezeket írja egy Londoni levél: — „

„A' három vólt Orléáni ifjú Hertzzegek, mint magános emberek jól tudják, itt, mostani környülállásaihoz alkalmaztatni magokat. Vidámságot mutatnak, minden maszkarás és egyéb bálakban meg jelennek: *Printz Conde* ellenben a' falusi magános életet kedvellén, egy jországot vett, és ott tölti idejét. Az *Artéziai Gróf* még mind *Edinburghban* Skotziában tsendes életet el: a' fia pedig, t. i. *Angouleme* Hertzeg, feleségével a' 16-dik Lajos Király leányával, *Warschauban* 18-dik Lajos Királynál lakik; a' többiek, nagyobbára a' Német Birodalomban Pülömbkülömbféle utazásokban foglalatoskodnak, &c.

Olasz Ország.

Génubból Jun. 20-dikán. Párisból egy Kurir érkezett ide a' Liguriai új Konstituzióval. A' *Doge* (Dozse) ennekutánna is meg fog lenni, a' ki az Első Konzul által, valamint szintén más fő hivatal béli izemélyeink is, már ki nevezettek. A' *Doge* jövedelme esztendőnként, 50000 Livra. A' Respublika' tengeren és szárazon való ereje 4 ezer régularis katonából, 2 hetvennégy ágyús Linea hajókból, 2 harminzhat ágyús Fregátból, és 4 kisebb rendű hajókból fog állani.

Romából, Juni 19-dikán.

A' vólt Aostai Hertzeg, de már Szárdiniai

Király, *Victor Amadeus* a' feleségével Mária The-
résia fő Hertzeg Asszonyal (t. i. a' Lombárdiai volt
Kormányozó Ferdinánd Fő Hertzeg leányával)
ide érkezővén, mindéneknek előtte egész Királyi
Familiájokkal egyetemben a' Pápa eö Szentsége
tiszteletére mentek, a' kitől hasonló nagy tiszte-
lettel fogadtattak.

Nem régen irták a' közönséges levelek, hogy
a' Spanyol udvar olyan változásokat szándéko-
za Státussalba bé vinni, a' melyeneket József Csá-
szár a' magáéiba bé hozott volt. Ezt, a' sze-
rént, mint itt tudva lehet a' dolog, tsak úgy kell
érteni, hogy a' Madridi udvar is egy Konkordá-
tát kíván a' Romai udvarral fel állítani, a' mely
egyáltalában hasonlítani fog a' Pápa és Bonapar-
te Konzül között fel állított Konkordátához.

Nápolyból, Jun. 15 = dikén,

A' Királynak Palermóból lejendő meg érke-
zésére, még mind tétetnek itten a' fényes kézfü-
letek. A' *Portici* Kastélytól fogva ezen városnak
kupujáig, triumfális kapukkal ékesítetik fel az
egész út. A' tüljátékokra, közönséges világosi-
tásokra, &c, meg vannak tételve a' szükleges
rendelések:

Egy még a' múlt 1801 = dik ezttendőben Nov.
21 = dikén költ Királyi parasztolat szerént, azok
a' személyek, a' kik a' revoluzziós időben úgy
mondván néhány napi Régeensei lévén az akkori
Nápolyi Republikának a' kintstárból feles sum-
mákat kezeikhez vettek volt, ezeket már most vissz-
sza téríteni köteleztetnek. Abbenente 7986, Pigna-
telli 7235, Fassulo 7085, Albanese, 5239, Cestari
942, Riario 6226, Porto 2986, Bruno 160, két
Forintos Dukatusokat, tartaznak vissza fizetni.

A' Toskánai és Anglus katonaság Jun. 10 =
dikén, *Porto Ferrajóból* lép rendel ki költözvén,

azt a' Frantziáknak által adták. — Hasonlóan fognak az Anglus seregek közelébről Máltával is tselkedni: hanem, hogy melyik Hatalmas-ság' katonái fognak oda bé szállani, e' felől még bizonytalanul írnak a' közönséges levelek.

Spanyol Ország.

Karthagónának vidékin a' múlt April. vége felé egy igen véletlen szerentset'enség által el-tjektől sok emberek, vagyonyaiktól pedig még többek meg fosztattak. A' b. e. Harmadik *Károly* Király hogy egy 26 orányi hozfzuságú és 6 orányi széleffégű, tsak a' szározság miatt puztán heverő darab vidéket mivelhetővé és haszonvehetővé tehessen, a' hegység között egy nagy mélységben egy ifzonvú nagy tót készítettett, hogy az, télen által a' mindenünnét belé folyó hó és eső vízzel meg telvén, a' nyári meleg napokon a' környéknek nedvesítésére szollgáljon. Ez egy olyan mesterséggel készült költség's munka volt, a' melly a' Király adakozóságát és jó tzelrávaló törekedését nyilván bizonyította, és nagy dicső'ségére szollgált, és a' bámulásnak egy valófágos és érdemes tárgya volt: tsak a' volt a' nagy kár, hogy az Indzsinér, a' ki a' tónak part-jait a' hol szükséges volt köböl ki rakatta, ki bé lette, a' Napkeleti oldalát nem elég erőfien tselvén el' intézni, a' temérdek víz-massa a' múlt April. 30-dikán a' tó partját ezen a' részén a' maga nehézsége által ki döjtötte, és ki öntvén, az ezé'z alatt lévő térséget el borította. Hogy *Murcia* vároffa is egészfzen oda nem lett, tsak a' volt a' szerentséje, hogy a' ki omlott víz *Lorka* felé vette rohanását, és ezen vároff, maha harmadfél óra távolfágra esett a' tótól, tsak nem egészfzen semmivé tette. Több mint égg házakat, és sok salétrom füzö's posztó-tssa

náló lakhelyeket el mosott csak ezen városban. Hát a' falukon mennyi kár esett. Csak egy elő-
re 12 millió Forintokra becsülik a' kárt. — Ezen
tónak temérdek nagyságát meg lehet abból itél-
ni, hogy a' kerülete harmadfél orányi, a' mély-
sége pedig 100 lábnyi volt. Az 1787-dik elz-
tendőben mevéen tökéletességre, az óta sok
hasznát vették a' környék lakosai.

Német Ország.

A' Frantzia Orzáglószék és a' Würtembergi
Hertzeg, egymás között magános Kötésre lép-
tek, mellynek foglalatja, a' közönséges lévelek
szerént, ennyiből áll:

„A' Német Birodalom békeffége a' Lunevillei
Kötés által helyre állítottván, és a' Frantzia Res-
publika valamint szintén a' Würtembergi Hertzeg
is, a' Lunevillei Kötésbe bé foglaltatva lévő kö-
zönséges princzipiumokat egy magános Alkú ál-
tal magokra alkalmaztatni kívánván, e' végre,
mint tellyes hatalmú minifterjeiket, t. i. az Első
Konául a' Frantzia nép nevében *Hauterive* pol-
gárt, a' Würtembergi Hertzeg pedig Báró *Nor-
man* Titok-Tanátsost, &c, ki nevezték, a' kik
ezen tikkelyekben egygyeztek meg; — „

„1) Tzik. Jó egygyűffég és barátság leszen
a' Fr. Respublika és a' Würtembergi Hertzeg
között. —

2) Tzik. Minthogy eő Felfége a' Romai Csá-
tzár és a' Német Birodalom, a' Lunevillei Kö-
tésnek 7-dik tikkelye szerént meg egygyeztek
abba, hogy a' Fr. Respublika, a' Német Biro-
dalomnak a' Rénus bal partján lévő tartományait
mint tulajdonát egész uralkodói jussal bírhatta;
ezhez képpett a' Würtembergi Hertzeg a' maga
és utánna következő örököslei nevekben, lemond
a' Rénus bal partján lévő mindenuralkodói és

tulajdonos jussairól, és meg nevezve a' következőkről, t. i: — 1) ször, a' Mömpelgardi Fejedelemségről; 2) ször, a' Storburgi Grófságról; 3) ször Riquevir, Osthelm, Aubuse, Franquemont, Blamont, Clermont, Stericourt, Chatelot, Granges, Clerval, és Passavant nevü uradalmakról; 4) ször az ezektől függő jövedelmekről; 5) ször, a' Würtemberg-Mondbeliardi Eberhard Leopold maradványainak jövedelmekhez való jussairól; 6) ször, azon jövedelmekről, jussairól, és jövedelmekről, melyeket a' Rénus bal partján Spirában, Bodenheimban, 's ezeknek környékeiken bírt.

3) Tzik. Le mond eö Hertzegsége mind azokról a' hátra lévő kivánságairól, a' melyeket Frantzia országhoz, azon jövedelmekkel és minden hasznokkal való nem élhetésért formálhatna, a' melly jövedelmeket és hasznokat eö Hertzegsége a' Frantzia országnak engedett birtokaiból ezen kötés előtt vehetett volna.

4) Tzik. A' Lunevillei kötésnek 7-dik tzikelye szerént, igéri a' Frantzia Respublika a' maga *bonum officiumait*, a' végre, hogy eö H. ge, el vesztett tartományaiért olyan pótlásokat kapasson, a' melyeknek fekvések a' lehetőségig a' Hertzeg kivánságával meg egygyezzenek, 's az el vesztettekhez, minden jövedelmekre és jussaikra nézve hasonlóké legyenek.

5) Tzik. A' mi a' Hertzegtől a' Fr. Respublikának által engedtetett tartományokat illeti, az ezeken fekvő adosságokra nézve is az a' rendelés fog meg állani, a' melly ezen tekintetben a' Lunevillei 8-dik tzikelyben az egyéb Rénus bal mejjékei tartományokra nézve meg határozottatott.

6) Tzik. A' melly adosságokat közönségek és egyéb magános gyülekezések tsináltak, azokat le fizetni is magok tartoznak.

7) Tzik. Ezen kötésnek meg erőssítése után,

valamint a'Frantzia Respublika úgy a'Würtembergi Hertzeg is ki adnak égygyik a' másiknak minden eddig magoknál tartottatott vagyono-
kat, olyan módon, hogy az alattvalók kölsönösön minden fel kelhető javaikat, vagy a' fel nem kelhetőeknek árrát, magokkal oda el vihes-
sék, a' melly országlás alá ezen kötés szerént estek.

8) Tzik. Ezen kötésnek megerőssitetése az alkúvó felek által, egy hónap alatt, vagy ha lehet hamarabb is, esték meg.

Költ Párisban, Május 20:dikán, 1802:ben. —,

„Aláírtak: *Hauterive, Normann.*

Prusszia.

Az Orosz Császár *Russus Gróf* nevezett alatt jelent meg a' *Memeli Pruszszus Királyi katonaság* gyakoroltatásán. A' Pruszszus határ szélen *Gen. Gr. Kalkreuth* fogadta eő *Cs. Felségét*, 's onnét *Memel* felé kísérte. *Memelből* a' Király is eleibe jött egy negyedrészt mért földnyire lóhatan, 's őszíze találkozáván. a' Király a' lórol és a' Császár a' hintóból egymás tiltelésére le szállottak. Innét mind ketten lóvagólvá jöttek bé a' városba, azon *Triumfális kapun*, mellyen ezen alkalmatossághoz képpeft ilyen írás olvastatott: — „*Alexandro et Friederico Wilhelmo diis a deo junctis civitas.*“ A' Király és Királyné, a' városban *Loos* nevű *Kereskedőnek* házában vannak szállva, a' honnét a' Királyné is ki jött az érkező Császári és Királyi Felségek eleibe. — Ezek *Jun. 10:dikén* történtek.

Jun. 11:dikén, mind hárman, t. i. a' Császár, Király, és Királyné, a' katonagyakorlásra mentek, lóhatan. A' Király a' gyakorlás után, mint *Komandírozó* a' fegyveres sereg eleibe állott, és

annak módja szerént közöntötte a' Császárt.

Jun. 12^{ik} dikén megint katonagyakorlások voltak. A' Császár 20 Kozákokat parantsólt oda az Oberster Platon 's meg 3 Polangeni tisztek vezérlése alatt. Ezek, mint kétségen kívül különben is ki vállogatott emberek, nagy meg elégedéssel gyönyörködtették, lovaglás és külömbkülömb féle fegyverforgatás által a' jelen lévő Hatalmasokat, a' kiktől feles ajándékokat is kaptak. —

Minden nap külömbkülömb féle időtöltések által mulattatják a' Királyi Felségek eö Császári Felsége. — Annak a' háznak tulajdonosa, a' melyben a' Császár van szállason, minden 24 órára, 200 Rubelt kap.

Ősz Birodalom.

A' Császár ezen útazása alkalmatosságával *Narva* városában, a' Kathedrale templomon és egyebeken kívül azt a' házat is meg látogatta, a' mellyben a' nagy Péter lakott volt. Meg nézegette azon edényeket és készületeket a' melyeknek az a' nagy hürü-nevű uralkodó, ezen házban hasznokat vette, és a' mellyekre itt még ma is nagy szorgalmatossággal gondot viselnek. Ezen nagy Héros tselekedeteinek emlékezete olyan nagy tiszteletben tartatik, hogy minden portéka, a' mihez csak egyfzer hozzá nyúlt, valamely magokon kívül való ragadtatás nélkül nem nézette-tik. — Meg parantsolta ezen alkalmatossággal *Sándor* Császár, hogy ezen ház, mely már igen omladozó félben van, meg igazittassék, és ennek utánna olyan gondot viseljenek rá hogy ez a' minden Oroszok' szemiben ily betres emlékezet oszlop, örökidökre fenn maradjon.

Ugyantsak itt *Narvában* történt, hogy *Skoft* nevű Lutheránus Páp éppen *Sándor* Császárnak

oda: érkezésekor tartotta lakadalmát, ki is eő Felségét arra meg hívni bátorzkodván, a' kegyelmes Császár egész le bocsátkozással a' hivatalt el fogadni, a' lakadalomban meg jelenni, és a' házasulandó párt egy brilláns gyűrűvel meg ajándékozni, méltóztatott.

Magyar Ország.

Sopronyból Junius 21. ik napján.

A' múlt Majus elején ísmét hozzá fogott értemes Doktorunk és T. N. Soprony Vármegye Phylíkussa Hell Nepomuk János Ur a' Tehénhimlő őltáshoz, a' mellyet ő már a' múlt 1801 esztendőben, mint egy Aprilis hó közepén Sz. Kir. Városunkban, és vélekedésünk szerént drága Magyar Hazánkban is leg először szerentés jó folyamottal sokakban bé: őltott. — Az elsőbkek között, kik kedves magzatjaikba őltették ez idén már ő általa ezen vaccinát, Méltóságos Széplaki és Enyitzkei Baró Meskó Jakab Ő Nagysága vala, ki ki: vitetvén ezen Orvos Doktor és egyfzersmind házi Orvostát nem meltsze fekvő *Füleki* jofszágába, harmadfél esztendőös kedves szép kis Alfzoznyába, a' Méltóságos Szülőinek azon biztos reménylépekre, hogy a' ragadós himlőtől meg ne rontattasson, a' tehát himlőt ő általa bé őltat.a.

Pápán, Jun. 23. e dikén.

Itt valamely korán kaptuk a' tehát himlővel való élést, épen oly hamar, rész szerént a' nagy epidemia, rész szerént az értetlen rágalmazó nép annak szinte betsit vesztette: valameddig a' gyilkos természeti himlő — a' mint mondatik — száznál több szülőken hihetlenségekért vagy ké.

sedelmezésekért, gyászos bozsfútálván, az okosabbak előtt ismét meg kezd jöni annak igazi belse. — — Hogy mindazáltal ezen *Antivaccinás* Uraknak 's Alszonylágoknak netsak ököllet látatlunk szájakat be dugni akazni, hanem okokat tegyünk az okok ellen; illő lesz egy két szóval okaikat meg hallani. Azt mondják tehát kegyes sohajtozások közt ezek a' természeti himlő, igen buzgó Apostolai a' tehén himlő ellen:

I. „Nem jó az Isten' dolgait piszkálni! jobb „az Isten kezébe esni! a' természeti himlő pedig „az Istennek látogató Oskolája az emberek „ken! &c. “

Fel. Ez az okoskodás megtzáfolást sem érdemelne, ha a' kegyesség patálfija alól nem ámitaná a' könnyen hívőket, mert ez csak annyit tesz mint az, hogy: Az Isten Oskolája az éhség, szomjúság, hideg, nyavalya, halál; és így ezeknek elkerülések végett az ember se ne egyen, se ne igyon, se ne ruházkodjon, se orvossággal ne éljen. — Sőt inkább ezen fenytő melleterek által oktatja 's kényszeríti az Isten az embereket olyan eszközöknek fel keresésekre, a' mellyek mellett ép, egészséges, és hosszú életet élhessenek; a' mellyekkel a' ki nem él, nem kegyes, hanem bö —. És ilyen áldott eszköz a' tehénhimlő is már öt ezteadei tapasztalásoknál fogva, a' mely nem csak a' gyötrelmes kaláltól, hanem az ennél is keservesebb sokféle félszeglégektől meg menti legalább ötöd részit az embereknél.

II. *Ellenvetés.* „Meg engedjük, hogy a' Tehénhimlő használ holmi Anglusnak, Németnek, Belgának, a' ki csak herbatéval, kávéval, 's egyéb „e' féle littyel lottyál él. De nem a' síros véres szájú Magyaroknak, a' ki még az Anyja emlőjéből is jó féle kenyérből, erőss borból, husból, 's síros téfzta farkókból készült tejet lopik. „Eröss ebbe a' nedvesség, és oilly sok, hogy nem

„egy két szem gyáva tehén himlő, hanem a' jób
 „fekélyeivel fel érkező igazi himlő is, alig tudja
 „belőle eléggé ki tisztítani a' rozszat. És majd
 „meg válik idővel, ezekből a' tehén himlővel bé
 „öltött híres gyermekekből minémü tartós egés-
 „ségű emberek lesznek! — „

Fel. Erre sokat lehetne felelni, én rövid-ég
 kedvéért csak azt mondom 1) Ha fel számlálnánk,
 a' gyengébb ételű idegenek között sem hordott
 el eddig, úgy tartom, se többet, se kevesebbet
 a' természeti himlő, mérsékre véve, mint a'
 Magyarok között. — Gyengébb embernek a'
 nyavalyája is gyengébb, erősebbnek erősebb, de
 mind a' kettő halálos, mihelyt a' beteg erejét
 meg haladja. 2) Hány ezer ép, egészséges Magya-
 rok vagnak, kiken vagy kevés vagy semmi ter-
 mézleti himlő nem vőlt? ellenben, hány betege-
 sek és hóltig nyomorékok vannak, a' kiken kü-
 lömben ugyan rajtok hagyta keze szennyét a' ter-
 mézleti himlő! nyilván való jele ez annak, hogy
 a' himlő nem természetet tisztító nyavalya, mint
 a' hasmenés, vagy más e' féle; hanem olly veszedel-
 mes dög, melly az embert könnyen meg motts-
 kolhatja, meg is ölheti: de a' mellyet okos vi-
 gyázzal mérsekelni, sőt el is kerülni lehet. 3).
 Mi lesz a' mi tehénhimlővel be öltött gyer-
 mekeinkből? mi nem? az nem a' mi gondunk!
 addig alkalmasint bizonyos már, hogy a' te-
 hén himlőben se meg nem vakúlnak, se meg
 nem siketülnek, se ráz ábétzékké nem lesznek,
 se meg nem halnak. Emberséges ember a' kö-
 telességre vigyáz, — és a' hol ezt látja, tselekszi,
 akármi következzen belőle. Nyilván való kö-
 telesség pedig az illy veszedelmektől, gyerme-
 keinket — ha csak lehet — meg menteni.

III. *Ellenvetés.* „Nem is olly bizonyos Or-

„vosság, vagy praeservativa még ez a' tehénhimlő, mint a' hogy hirtelkél mert lám csak Pápán „hány példa vót rea az idén, hogy sokakba bé „óltatott a' tehén himlő többször is, még is termé „szeti himlő verte ki őket; sokakat, a' kiken a' „tehén himlő ki ütött is, a' másik is ki vert, és „meg is ölt. Sőt a' kik itt a' leg első próbát tet- „ték vele, M* és L' Uraknak is kissebb gyerme- „kei a' tehén himlőből ki sem épültek midőn „benne meg hóltak. “

Fel. Az igaz, hogy egész Országokról ellen- kezőt olvastuk 5, 6 esztendeitapasztalások után; de Pápán, nem tudom mitsoda fátum által, ám- bár az Orvos Urak közül öten is fáradoztak vele, még is csak az egy Dr. 'S. Úr vót oly szerentsés, hogy csak két v. három óltoványait ver- te ki a' természeti himlő, és azokat sem halá- losan. Itt bizonyosan vagy a' himlő matéris allyasodott el, vagy némellyeknél a' leg első is rossz vót, vagy ezen rettenetes epidemiában so- kák már előbb vótak a' természeti himlőre dis- ponálva, mint beléjek esett volna az óltás. Mert hiszen, ellenben, a' kik szerentsésen által estek az óltáson, lám köztök forogtak a' minden na- pon rakásra haló himlősök, és ezekkel bánók közt, még sem lett eddig semmi bajok. Sőt van nálam, egy hasonlóképen bé óltott leányka, a' ki ez előtt minden télen a' lábain ki ujjuló izo- nyú fekélyekben kínlódott, az óltás után pedig az első himlő bé varazása után egynéhány mér- ges másodhimlő pattanások ütöttek ki rajta és ezek is el mulván, sem a' télen, sem azolta szo- kott fekélyei meg nem jelentek. Az M* és L' Urak gyermekei pedig épen nem a' tehén him- lőben, a' mellyek már alig látszott a' vara raj- tok, hanem egyik sorvasztó Anglus betegségekben a' másik legező vagy nyilalló hurutban hóltak

meg. Ezek azok, a' mellyeket a' Tehén himlő ellen, nállunk tett okoskodásokra meg jegyezni szükségesnek itéltem. A' kiknek ezek és az e' féle okok eleget nem tesznek, meg érdemlik hogy másodszor is meg lepje őket a' természeti himlő, és mind addig gyötörje, míg Saulus ként meg nem térnek. Vagy ha ki mondani szégyenlik is, de bizonyosan azon

IV. dik erősséggel tartanak, mellyet a' köznéptől magam is hallottam, a' kik nagyon bámultak rajta, mikor hallották, hogy már a' himlőnek is találták orvosságát, és nagy búfúlással így szóltak: „Bó!ó; Isten! Mi lesz már így az olyan „szegény emberekből, a' kiknek sok gyermekeik „vagyunk? még eddig az a' reménység leg alább „biztatott, hogy a' himlő majd el hord közzük „lök; de ha már az sem árt nekik, hogy győz- „zük tartani!! — Ez azonban inkább szánako- „zást mint meg táfolást érdemel. — Jó, jó, ha boldogabbak nem vagyunk mint mások; de, hogy boldogabbaknak akarunk láttatni, mint az e' féle dolgokban ezer szemű Anglus, Frantzia, és Német Tudósok, az egy kis kevélység nélkül meg nem eshetik. A' kevélység pedig annál tűnyább, mennél kevesebb van, a' miben kevélykedni lehetne.

Elegyes Levelek.

Berlinből.

Már 71 Orvos-Doktoroktól és 36 Regementek Orvosaitól érkeztek bé, a' Fő-Orvosi-Kollégiumhoz a' tehénhimlő béoltásról tétetett jegyzések, és tapasztalások. Az irt 71 polgári és 36 katonai Orvosok, 7445 külömbkülömb féle próbatételeket terjesztettek a' nevezett Kollégium eleibe; a' melly is utóljára az egész resultatumot a' Király eleibe bocsátván, eő Felvége ilyen

hirdetést adatott ki a' dologról: — 1) ször. A' tehenhimlő = béoltás, csak valami gyenge, nem veszedelmes, és, még egyéb rész *complicatio*kkal egygyütt is semmi félelmet nem okozható következzel van öszsze kötötte. — 2) ször. A' természetigyermekek: himlő ellen leg alább meg ó'talmaz olyan bizonyosan, mint maga a' természeti gyermek-himlővel való óltás. — 3) ször. Ez szerént, a' tehen himlő = óltás, egy minden tekintetben igen javasolható, ditséretes, és betses eszköz, arra a' végre, hogy a' himlőnek rettenetes következzései ellen, millió emberek bátorsághelyhez tétődhessenek, és ez a' veszedelmes méregvégezetre egészízen ki írtathassék.

Brüsszselből, Jun. 21: dióénn.

Néhány napoktól fogva nagy számmal érkeznek ide visszra az Auszriai tartományokból a' Belga Emigránsok. Ezek között neverik *de Ligne* Hertzegnét, a' leányával egygyütt. Hertzeg Aremberget várják. — A' Belgiumi Püspökökhöz olyan rendelés érkezett Párisból, hogy a' Papok' tételében a' meg = esküd't és meg nem esküd't személyek között semmi külömbségre ne nézzenek, és a' Frantzia ország' ólszéknek azon princípiumáról, a' melly szerént az, tökéletes lelki esméret béli szabadságot akar fenn tartatni, semmi némü környülál'ások között el ne felejtkezzenek. — Ezen rendelésre egyebek között az adta az alkalmatosságot, hogy az Amiensai Püspök, egy paptól közönségesen való megmásolásáit kívánta a' le tett esküvésnek. A' Párisban lévő Romai Kárdinalist arra bírta az Első Konzúl, hogy forma szerént való nyilatkoztatás által ismérje meg, hogy a' Pápa eö Szentsége maga is semmi külömbséget nem akar a' meg = esküd't és meg nem esküd't papok között tételni.

P. D.